

ΜΕΘΟΔΙΚΟ

Προτεινόμενα Θέματα

Ιστορία – Γ' Λυκείου

2026

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α1

Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων:

- α. Εκδοτικό δικαίωμα Εθνικής Τράπεζας
- β. «Εκχώρηση μεταλλευτικών δικαιωμάτων»
- γ. Ελληνικό τυπογραφείο Τραπεζούντας

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Α2

Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας τη λέξη **Σωστό**, αν η πρόταση είναι σωστή ή **Λάθος**, αν η πρόταση είναι λανθασμένη.

- α. Θηραϊκή γη, πέτρωμα προϊόν ηφαιστειακής έκρηξης που εξορύσσεται στην Πάρο.
- β. Το 1883 ολοκληρώθηκε η διάνοιξη της διώρυγας της Κορίνθου.
- γ. Η πιο γνωστή μεταλλευτική μονάδα ήταν στο Λαύριο.
- δ. Οι αλλαγές ως το 1881 στην οικονομία προκάλεσαν επενδυτικό ενδιαφέρον των ιδιωτών για την κατασκευή σιδηροδρόμου.
- ε. Η προσάρτηση των Επτανήσων και της Θεσσαλίας το 1864 άλλαξε τις συνθήκες που είχαν διαμορφωθεί για την ανάπτυξη της ελληνικής βιομηχανίας.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Β1

Ποιες ήταν οι επιπτώσεις από την άφιξη των προσφύγων μετά το 1922 στον τομέα της βιομηχανίας;

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Β2

- α. Ποιο ήταν το περιεχόμενο του τελεσιγράφου των Μεγάλων Δυνάμεων 2 Ιουλίου του 1905 προς τους Κρήτες;
- β. Ποια ήταν η κατάληξη των διαπραγματεύσεων;

Μονάδες 15

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Γ1

Συνδυάζοντας τις ιστορικές σας γνώσεις και τις πληροφορίες από τα κείμενα που σας δίνονται, να αναφερθείτε:

- α. Στα γεγονότα του εθνικού διχασμού μετά την συγκρότηση της κυβέρνησης της Εθνικής Άμυνας στη Θεσσαλονίκη και μέχρι την υπογραφή της Συνθήκης των Σεβρών.
- β. Ποιες ήταν οι εσωτερικές πολιτικές εξελίξεις μετά την ήττα του Βενιζέλου;

Μονάδες 25

Κείμενο Α

«Την 13^η Δεκεμβρίου 1916, πλήθη λαού συγκεντρώνονται στο πεδίο του Άρεως για να αναθεματίσουν το Ε. Βενιζέλο [...] «Ανάθεμα» φωνάζει ο Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος [...] Ο Βενιζέλος στρατολογεί δικό του στρατό στην Μακεδονία [...] μέσα σ' αυτή την κατάσταση βρίσκει την ευκαιρία να κηρύξει έκπτωτο τον Κωνσταντίνο...»

Βλ. Β.Ραφαηλίδης, «Ιστορία του Νεοελληνικού κράτους 1830-1974», σελ.92-93

Κείμενο Β

«... Ο Ε. Βενιζέλος βρίσκεται στο ζενίθ των διπλωματικών του επιτυχιών. Δύο μέρες μετά την υπογραφή της Συνθήκης των Σεβρών δύο βασιλόφρονες αξιωματικοί, επιχειρούν να τον δολοφονήσουν στο σταθμό της Lyon στο Παρίσι, αλλά τον πληγώνουν μόνο στο χέρι, [...] άνδρες της δημόσιας ασφάλειας του Βενιζέλου δολοφονούν τον Ι. Δραγούμη, γνωστό για την πατριωτική του δράση» (Βλ. Μακεδονικό αγώνα)

ΑΠ Βακαλόπουλος, «Νέα Ελληνική Ιστορία 1204-1985», Εκδ. Βάνιας 1988, σελ 365

Κείμενο Γ

Μετά το Νοέμβριο του 1920 το Αντιβενιζελικό καθεστώς απάντησε με νέο κύμα τρομοκρατικής βίας κατά των φιλελευθέρων. Δείγμα μισαλλοδοξίας υπήρξε η απόπειρα δολοφονίας του δοξασμένου ναυάρχου Π. Κουντουριώτη. (Δεκέμβριος του 1921)[...] Οι διώξεις στόχευαν σε όσους έδιναν την παραμικρή αφορμή για να κατηγορηθούν για «εξύβριση του βασιλέως». Με την κατηγορία αυτή προφυλακίστηκαν οι επτά που υπέγραψαν το «Δημοκρατικό Μανιφέστο». [...] Ο δημοσιογράφος και εκδότης Α. Καβαφάκης που το είχε δημοσιεύσει, δολοφονήθηκε (21 Φεβρουαρίου). Τον Ιούνιο οι επτά υπογράφωντες με επικεφαλής τον Α. Παπαναστασίου καταδικάστηκαν σε τριετή φυλάκιση (Βλ.-Δίκη Λαμίας).

Γ. Μαυροκορδάτος. «Ο Εθνικός Διχασμός 1915», σελ. 45-146

ΘΕΜΑ Δ1

Συνδυάζοντας τις ιστορικές σας γνώσεις και τις πληροφορίες από το κείμενο που σας δίνεται, να αναφερθείτε στο γιατί το ελληνικό σιδηροδρομικό δίκτυο δεν κατάφερε τελικά να εκπληρώσει τις αναπτυξιακές προσδοκίες που στηρίχθηκαν πάνω του.

Μονάδες 25

Κείμενο

Η πρώτη φάση της κατασκευή του ελληνικού σιδηροδρόμου ξεκίνησε το 1880-1890.[...] Το ολικό μήκος των γραμμών λιγότερο από 750 μίλια το 1890 και 850 το 1909 περίπου δείχνει ότι η ένεση επενδύσεων δεν ήταν αρκετή για να δημιουργήσει συνθήκες οικονομικής απογείωσης. Αλλά και μεγαλύτερες να ήταν οι επενδύσεις, πάλι θα ήταν άχρηστες. Η κατασκευή σιδηροδρόμου (επί πρωθυπουργίας του Χ Τρικούπη) δεν μπορούσε να παίξει τονωτικό ρόλο για τους ανύπαρκτους βιομηχανικούς κατασκευαστές δικτύου και τροχαίου υλικού, ούτε ήταν αρκετά ισχυρό κίνητρο για να δημιουργηθούν τέτοιες βιομηχανίες σε μια χώρα που δεν είχε αρκετό σίδηρο και κάρβουνο. Είναι χαρακτηριστική η αντίθεση με άλλες χώρες όπου η κατασκευή σιδηροδρόμου λειτούργησε ως καίριος παράγοντας του καπιταλιστικού μετασχηματισμού [...] η σύμπτωση της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης δεν επέτρεψε στην Ελλάδα ούτε καν τα ισχνά οφέλη από την κατασκευή του σιδηροδρόμου. [...] Αυτά τα οφέλη χρησίμευσαν μόνο στο να μετριάσουν και να καθυστερήσουν κάπως την ζημιά τη χώρας από τη διεθνή (οικονομική) κρίση. [...] Ακόμη και στην ανάπτυξη της χώρας δεν ήταν αποφασιστική, όχι μόνο γιατί το δίκτυο δεν είχε παντού το ίδιο πλάτος γραμμών αλλά και γιατί είχε κατασκευαστεί ώστε να εξυπηρετεί κυρίως παράλιες περιοχές. [...] Πράγματι, αν ο ανταγωνισμός με την ναυτιλία ήταν ζημιόγonos για τους σιδηροδρόμους ήταν ακόμη πιο πολύ για την ναυτιλία. Οι σιδηρόδρομοι την ανταγωνίστηκαν όχι μόνο με την λειτουργία τους αλλά και με το ίδιο το γεγονός ότι κατασκευάστηκαν. Το στήσιμο τους απορρόφησε τεράστια κονδύλια που διαφορετικά θα μπορούσαν ίσως να επενδυθούν έγκαιρα στον ναυτιλιακό τομέα.[...] Οι σιδηροδρομικές εκμεταλλεύσεις είχαν πάντα έλλειμα, [...] γιατί υπήρχαν ειδικές ελληνικές συνθήκες (πέρα από το γεγονός ότι οι σιδηρόδρομοι ήταν συνήθως παθητικοί σε όλο τον κόσμο).[...] Και οι κυβερνήσεις του 20^{ου} αιώνα δεν συνέχισαν ουσιαστικά την προσπάθεια ανάπτυξης του δικτύου επειδή ακριβώς έδειξε ότι δεν ήταν ούτε κοινωνικά επικερδές ούτε κίνητρο για την ανάπτυξη της εγχώριας βιομηχανίας.

Γ. Δερτιλής, Κοινωνικός Μετασχηματισμός και στρατιωτική επέμβαση (1880-1909) σελ. 96-99

ΜΕΘΟΔΙΚΟ

Ενδεικτικές Απαντήσεις

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α1

α. Το μεγάλο πλεονέκτημα της Εθνικής Τράπεζας και ταυτόχρονα η κύρια πηγή εσόδων της ήταν το εκδοτικό δικαίωμα, η δυνατότητά της να εκδίδει τραπεζογραμμάτια, χαρτονομίσματα δηλαδή, για λογαριασμό του ελληνικού κράτους. Το τελευταίο μάλιστα ενίσχυε ή και επέβαλλε την κυκλοφορία τους.

Σχολικό βιβλίο σελίδα 28

β. Η Ελλάδα, έστω και στις περιορισμένες διαστάσεις της του 19ου αιώνα, είχε ικανοποιητική ποικιλία κοιτασμάτων, συνήθως όμως σε μικρές ποσότητες. Η ενθάρρυνση της μεθοδικής τους εκμετάλλευσης στις αρχές της δεκαετίας του 1860 με νομοθεσία που επέτρεπε την «εκχώρηση» μεταλλευτικών δικαιωμάτων με ευνοϊκούς όρους, προκάλεσε τη ραγδαία εξέλιξη του κλάδου.

Σχολικό βιβλίο σελίδα 25

γ. Το ελληνικό τυπογραφείο, το οποίο εγκαταστάθηκε το 1880 στην Τραπεζούντα, συνέβαλε αποφασιστικά στην ανάπτυξη της εθνικής συνείδησης και την προετοιμασία ενός αγωνιστικού κλίματος για την αντικατάσταση του οθωμανικού καθεστώτος από ένα ελεύθερο και δημοκρατικό πολίτευμα.

Σχολικό βιβλίο σελίδα 248

ΘΕΜΑ Α2

α. Λάθος

β. Λάθος

γ. Σωστό

δ. Λάθος

ε. Λάθος

ΘΕΜΑ Β1

Η άφιξη των προσφύγων αναζωογόνησε και τη βιομηχανία με νέο, ειδικευμένο και φθινό εργατικό δυναμικό, με τη διεύρυνση της καταναλωτικής αγοράς και με τη δράση ανθρώπων με επιχειρηματικές ικανότητες. Στη δεκαετία 1922-1932, διπλασιάστηκε ο αριθμός των βιομηχανικών μονάδων. Η πρόοδος όμως δεν ήταν σημαντική, εξαιτίας κυρίως της διατήρησης των παραδοσιακών δομών λειτουργίας τους. Η συμμετοχή των προσφύγων (ως κεφαλαιούχων και ως εργατών) ήταν μεγαλύτερη στην κλωστοϋφαντουργία, την ταπητουργία, τη μεταξουργία, την αλευροβιομηχανία και την παραγωγή οικοδομικών υλικών. Αρκετοί ήταν οι πρόσφυγες που αναδείχθηκαν ως επιχειρηματίες, βιομήχανοι ή μεγαλέμποροι. Οι Έλληνες που προέρχονταν από τα αστικά κέντρα της Μικράς Ασίας και την Κωνσταντινούπολη υπερείχαν σε σύγκριση με τους αυτόχθονες σε επιχειρηματικό πνεύμα, εκπαίδευση, κατάρτιση και προοδευτικές αντιλήψεις. Ο κοσμοπολίτικος χαρακτήρας της ζωής τους, η γνώση ξένων γλωσσών, οι επαφές που είχαν αναπτύξει με την Ευρώπη και η πείρα που διέθεταν τους βοήθησαν, όταν εγκαταστάθηκαν στην Ελλάδα, να οργανώσουν δικές τους επιχειρήσεις ή να στελεχώσουν επιχειρήσεις άλλων, προσφύγων ή γηγενών. Η άφιξη των προσφύγων επέδρασε και στην ένταξη των γυναικών στον ενεργό πληθυσμό. Το 1930 οι γυναίκες αποτελούσαν την πλειονότητα των εργατών στην κλωστοϋφαντουργία, την καπνοβιομηχανία και τη βιομηχανία ετοιμών ενδυμάτων.

Σχολικό βιβλίο σελίδες 168-169

ΘΕΜΑ Β2

Η επιμονή των επαναστατών στον ένοπλο αγώνα και η παράταση της έκρυθμης κατάστασης, που απειλούσε με κατάρρευση την οικονομική και πολιτική υπόσταση της Κρήτης, ανάγκασε τις

Προστάτιδες Δυνάμεις να αποστείλουν αυστηρό τελεσίγραφο προς τους επαναστάτες στις 2 Ιουλίου 1905. Οι Γενικοί Πρόξενοι των Δυνάμεων, οι οποίοι υπέγραψαν αυτήν τη διακοίνωση, καθιστούσαν σαφές ότι δεν μπορούσαν να μεταβάλουν το πολιτικό καθεστώς του νησιού. Διαβεβαίωναν όμως ότι θα επιφέρουν ουσιώδεις εσωτερικές μεταρρυθμίσεις, που θα βελτίωναν θεαματικά την κατάσταση, υπό το ρητό όρο ότι εντός 15 ημερών οι επαναστάτες όφειλαν να καταθέσουν τα όπλα, με παράλληλη χορήγηση γενικής αμνηστίας. Οι διαπραγματεύσεις ήταν σκληρές και διήρκεσαν όλο το καλοκαίρι του 1905. Η τελική συμφωνία υπογράφηκε από τον Ελ. Βενιζέλο στις 2 Νοεμβρίου 1905 στο μοναστήρι των Μουρνιών Κυδωνίας. Εξασφαλίστηκε γενική αμνηστία και οι Μ. Δυνάμεις δεσμεύτηκαν να επεξεργαστούν ένα χάρτη νέων παραχωρήσεων στον κρητικό λαό, αρνούμενες πάντως να επιτρέψουν την ένωση της Κρήτης με την Ελλάδα.

Σχολικό βιβλίο σελίδα 215

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Γ

α. Από Σχολικό βιβλίο σελίδες 95-96:

Οι συγκρούσεις πήραν σταδιακά διαστάσεις εμφυλίου πολέμου. Οι Αντιβενιζελικοί άσκησαν τρομοκρατία στους αντιπάλους, ενώ ο Βενιζέλος κήρυξε έκπτωτο το βασιλιά, ο οποίος υπό την πίεση της Αντάντ εγκατέλειψε το θρόνο και τη χώρα. Οι Φιλελεύθεροι ανέλαβαν στην Αθήνα τη διακυβέρνηση και κήρυξαν τη χώρα σε κατάσταση πολιορκίας. Ο εθνικός διχασμός εξαπλώθηκε στο στράτευμα, καθώς ευνοήθηκαν οι αξιωματικοί της οργάνωσης «Εθνική Άμυνα» εις βάρος άλλων. Η κυβέρνηση παρέτεινε τη θητεία της Βουλής, παρά την πίεση που ασκούσαν τα κόμματα της αντιπολίτευσης.

Η κυβέρνηση των Φιλελευθέρων οδήγησε την Ελλάδα στον πόλεμο στο πλευρό της Αντάντ, αποσκοπώντας, όπως προαναφέρθηκε, στην ικανοποίηση εθνικών διεκδικήσεων. Οι Αντιβενιζελικοί διαφωνούσαν και παρακολουθούσαν με δυσαρέσκεια τις εξελίξεις, καθώς τάσσονταν υπέρ της διατήρησης των εκτός Ελλάδος ελληνικών πληθυσμών και υπέρ της ευκαιριακής προσάρτησης εδαφών χωρίς κίνδυνο. Ο εθνικός διχασμός έφτασε στο αποκορύφωμά του με την απόπειρα δολοφονίας του Βενιζέλου και τη δολοφονία του Ίωνος Δραγούμη, το 1920.

Η Συνθήκη των Σεβρών (10 Αυγούστου 1920) αποτέλεσε τη μεγαλύτερη διπλωματική επιτυχία της Ελλάδας και δικαίωσε την τολμηρή πολιτική του Βενιζέλου. Η μικρή Ελλάδα των παραμονών των Βαλκανικών πολέμων γίνεται με την υπογραφή της Συνθήκης «η Ελλάδα των δύο Ηπείρων και των πέντε Θαλασσών». Το όραμα της Μεγάλης Ιδέας φαίνεται να γίνεται απτή πραγματικότητα.

Από το κείμενο Α:

1. Την 13^η Δεκεμβρίου 1916, πλήθη λαού συγκεντρώνονται στο πεδίο του Άρεως για να αναθεματίσουν το Ε. Βενιζέλο (με πέτρες).
2. Κατά του Βενιζέλου τάχθηκε ο τότε Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος πλην Μακεδονίας, περιστοιχιζόμενος από μέλη της Ιεράς Συνόδου.
3. Ο Βενιζέλος στρατολογεί δικό του στρατό στην Μακεδονία και κηρύξει έκπτωτο τον βασιλιά Κωνσταντίνο.

Από το κείμενο Β:

1. Δύο μέρες μετά την υπογραφή της Συνθήκης των Σεβρών δύο βασιλόφρονες αξιωματικοί, επιχειρούν να δολοφονήσουν τον Ε. Βενιζέλο (σταθμό Lyon Παρίσι) και τον πληγώνουν μόνο στο χέρι.
2. Η απόπειρα αυτή είχε αντίκτυπο στην Αθήνα και άνδρες της δημόσιας ασφάλειας του Βενιζέλου δολοφονούν τον Ι. Δραγούμη, γνωστό για την πατριωτική του δράση στον Μακεδονικό αγώνα.

β. Από Σχολικό βιβλίο σελίδες 96-97:

Οι Φιλελεύθεροι προκήρυξαν εκλογές για αναθεωρητική εθνοσυνέλευση, με στόχο να νομιμοποιήσουν τις μέχρι τότε ενέργειές τους και να περιορίσουν τις αρμοδιότητες του βασιλιά. Η συνασπισμένη αντιπολίτευση, όμως, απροσδόκητα κέρδισε τις εκλογές. Ο Βενιζέλος έφυγε στο εξωτερικό. Η νέα κυβέρνηση έκανε δημοψήφισμα για την επιστροφή του Κωνσταντίνου, στο οποίο η ετυμηγορία ήταν υπέρ του βασιλιά. Δίστασε όμως να αλλάξει την εξωτερική πολιτική και να επιδιώξει ειρηνική λύση. Το μέτωπο κατέρρευσε, με αποτέλεσμα την ολοκληρωτική ήττα.

Στις 25 Ιανουαρίου 1921 η Αναθεωρητική Εθνοσυνέλευση που προέκυψε από τις εκλογές του Νοεμβρίου ανακηρύχθηκε Συντακτική, καθώς θεωρήθηκε αναγκαίο να αλλάξει εξ ολοκλήρου το σύνταγμα.

Από το κείμενο Γ:

1. Οι Αντιβενιζελικοί μετά το Νοέμβριο του 1920 και τις εκλογές απάντησαν με νέο κύμα παρακρατικής βίας και διώξεων κατά των φιλελεύθερων. Δείγμα ακραίο υπήρξε η απόπειρα δολοφονίας του ναυάρχου Π. Κουντουριώτη τον Δεκέμβριο του 1921.
2. Με την κατηγορία της «εξύβρισης του βασιλέως» προφυλακίστηκαν με επικεφαλής τον Α. Παπαναστασίου οι επτά που υπέγραψαν το «Δημοκρατικό Μανιφέστο» μετά την λογοκριμένη δημοσίευση του τον Φεβρουάριο του 1912.
3. Τέλος ο εκδότης και δημοσιογράφος Α. Καβαφάκης που το είχε δημοσιεύσει, δολοφονήθηκε στις 21 Φεβρουαρίου στο γραφείο του. Οι επτά υπογράφωντες τον Ιούνιο καταδικάστηκαν σε τριετής φυλάκιση (Βλ. Δίκη Λαμίας).

ΘΕΜΑ Δ1

Από σχολικό βιβλίο σελίδες 34 – 35 και από δοσμένο Κείμενο:

Το ελληνικό σιδηροδρομικό δίκτυο, παρά τις μεγάλες αναπτυξιακές προσδοκίες που στηρίχθηκαν πάνω του στα τέλη του 19ου αιώνα, δεν κατόρθωσε τελικά να λειτουργήσει ως μοχλός οικονομικής ανάπτυξης και εκβιομηχάνισης της χώρας. Οι ελληνικές κυβερνήσεις, κυρίως επί πρωθυπουργίας Χαρίλαου Τρικούπη, επιδίωξαν την ταχεία ανάπτυξη των συγκοινωνιακών υποδομών, ώστε να συνδεθεί η Ελλάδα με τους διεθνείς άξονες μεταφορών. Πράγματι, από το 1880 έως το 1909 κατασκευάστηκε το βασικό σιδηροδρομικό δίκτυο της χώρας, όμως τόσο η έκτασή του όσο και ο τρόπος κατασκευής του περιόρισαν την αναπτυξιακή του σημασία.

Σύμφωνα και με το παράθεμα του Γ. Δερτιλή, το συνολικό μήκος των σιδηροδρομικών γραμμών παρέμεινε περιορισμένο, γεγονός που δείχνει ότι οι επενδύσεις δεν ήταν επαρκείς για να δημιουργήσουν συνθήκες οικονομικής απογείωσης. Βέβαια, ακόμη και μεγαλύτερες επενδύσεις, θα ήταν και αυτές αναποτελεσματικές, καθώς στην Ελλάδα απουσίαζαν οι βασικές προϋποθέσεις για έναν καπιταλιστικό μετασχηματισμό. Δεν υπήρχαν εγχώριες βιομηχανίες κατασκευής δικτύου και τροχαίου υλικού, ούτε επαρκείς πρώτες ύλες, όπως σίδηρος και κάρβουνο, ώστε ο σιδηρόδρομος να λειτουργήσει τονωτικά για τη βιομηχανική ανάπτυξη, σε αντίθεση με ό,τι συνέβη σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

Παράλληλα, το σιδηροδρομικό δίκτυο της Ελλάδας ήταν στο μεγαλύτερο μέρος του μετρικό, με γραμμές μικρότερου πλάτους από τις διεθνείς προδιαγραφές, γεγονός που δείχνει ότι σχεδιάστηκε για την εξυπηρέτηση τοπικών και όχι διεθνών αναγκών. Επιπλέον, είχε κατασκευαστεί κυρίως για να εξυπηρετεί παράκτιες περιοχές και τη διακίνηση αγροτικών προϊόντων, χωρίς να συμβάλλει αποφασιστικά στην ανάπτυξη της ενδοχώρας ή στη δημιουργία βιομηχανικών κέντρων. Έτσι, παρότι προσέφερε σημαντικές υπηρεσίες στη χώρα, ιδιαίτερα σε στρατιωτικό επίπεδο, δεν κατόρθωσε να επιφέρει ουσιαστικές κοινωνικές και οικονομικές μεταβολές.

Καθοριστικό ρόλο έπαιξε και η σύμπτωση της κατασκευής του σιδηροδρομικού δικτύου με τη διεθνή οικονομική κρίση, η οποία δεν επέτρεψε στην Ελλάδα να αποκομίσει ούτε τα

ΜΕΘΟΔΙΚΟ

περιορισμένα οφέλη που ήταν δυνατά λόγω των δυσχερών διεθνών οικονομικών συνθηκών. Τα όποια οφέλη λειτούργησαν απλώς ως προσωρινή ανακούφιση, καθυστερώντας και μετριάζοντας τις επιπτώσεις της κρίσης. Επιπλέον, ο σιδηρόδρομος μπήκε σε έντονο ανταγωνισμό με τη ναυτιλία, έναν τομέα παραδοσιακά σημαντικό για την ελληνική οικονομία. Ο ανταγωνισμός αυτός αποδείχθηκε ζημιόγonos καθώς τα μεγάλα κεφάλαια που απορρίφθηκαν για την κατασκευή του δικτύου θα μπορούσαν να είχαν επενδυθεί αποδοτικότερα στον κλάδο της ναυτιλίας.

Τέλος, η εκμετάλλευση του σιδηροδρομικού δικτύου, που τελικώς κατασκευάστηκε, ήταν μικρή, τόσο λόγω της γενικής παθητικότητας των σιδηροδρόμων όσο και εξαιτίας των ιδιαίτερων ελληνικών συνθηκών. Για τον λόγο αυτό, οι κυβερνήσεις του 20ού αιώνα δεν συνέχισαν ουσιαστικά την επέκταση του δικτύου, καθώς διαπίστωσαν ότι δεν ήταν ούτε κοινωνικά επικερδές ούτε αποτελούσε κίνητρο για την ανάπτυξη της εγχώριας βιομηχανίας. Έτσι, το ελληνικό σιδηροδρομικό δίκτυο δεν κατόρθωσε τελικά να εκπληρώσει τις αναπτυξιακές προσδοκίες που είχαν στηριχθεί πάνω του.

Υπολογισμός Μορίων Πανελλαδικών 2026

Χρησιμοποιήστε την Εφαρμογή για να **υπολογίσετε Μόρια** για κάθε Πανεπιστημιακό Τμήμα / Σχολή!

Υπολογίστε Μόρια, δείτε τα **Τμήματα Επιτυχίας** (με τις περσινές βάσεις), τις **Ελάχιστες Βάσεις Εισαγωγής** για κάθε Ειδικό Μάθημα και για κάθε Πανεπιστημιακό Τμήμα

μέσα από την **ιστοσελίδα του ΜΕΘΟΔΙΚΟΥ** ή την **Android Εφαρμογή: [mobile app](#)**